

II

(Tiedonannot)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDONANNOT

EUROOPAN KOMISSIO

KOMISSION TIEDONANTO

**Muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevat suuntaviivat
(muiden kuin taloudellisten tietojen raportointimenetelmä)**

(2017/C 215/01)

Sisällysluettelo

	Sivu
1. Johdanto	1
2. Tarkoitus	4
3. Keskeiset periaatteet	5
3.1 Olennaisten tietojen julkistaminen	5
3.2 Oikea, tasapuolinen ja ymmärrettävä kuva	7
3.3 Kattava mutta tiivis	7
3.4 Strateginen ja tulevaisuuteen suuntautuva	8
3.5 Suunnattu sidosryhmille	9
3.6 Yhtenäinen ja johdonmukainen	9
4. Sisältö	9
4.1 Liiketoimintamalli	10
4.2 Toimintaperiaatteet ja due diligence -prosessit	10
4.3 Tulokset	12
4.4 Merkittävimmät riskit ja niiden hallinta	12
4.5 Tulosindikaattorit	13
4.6 Temaattiset näkökohdat	14
5. Raportointikehykset	19
6. Tietojen julkistaminen hallituksen monimuotoisuudesta	19

1. JOHDANTO

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/95/EU ⁽¹⁾ tietyiltä suurilta yrityksiltä ja konserneilta edellyttävien muiden kuin taloudellisten tietojen ja monimuotoisuutta koskevien tietojen julkistamisesta, jäljempänä 'direktiivi', tuli voimaan 6. joulukuuta 2014. Direktiivillä muutetaan tietäntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksiä, konsernitilinpäätöksiä ja niihin liittyviä kertomuksia koskevaa direktiiviä 2013/34/EU ⁽²⁾. Yritykset, joita direktiivi koskee, alkavat soveltaa sitä vuodesta 2018 alkaen tilikauden 2017 tietoihin.

⁽¹⁾ EUVL L 330, 15.11.2014, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19.

Avoimuuden lisäämisen odotetaan parantavan yritysten ⁽¹⁾ häiriönsietokykyä ja kohentavan niiden taloudellisia ja muita tuloksia. Ajan mittaan tämä voimistaa kasvua, kohentaa työllisyyttä ja lisää sijoittajien, kuluttajien ja muiden sidosryhmien luottamusta. Avoin liikkeenjohto myös edistää pidemmän aikavälin sijoituksia.

Muita kuin taloudellisia tietoja koskevia julkistamisvaatimuksia sovelletaan tiettyihin suuriin yrityksiin, joilla on yli 500 työntekijää, sillä pienten ja keskusuurten yritysten velvoittamisesta noudattamaan niitä saattaisi koitua enemmän kustannuksia kuin hyötyjä. Hallinnollinen rasite pysyy näin mahdollisimman pienenä. Yritykset velvoitetaan julkistamaan niiden kehityksen, tuloksen, aseman ja niiden toiminnan aiheuttamien vaikutusten ymmärtämisen edellyttämiä merkityksellisiä ja hyödyllisiä tietoja, mutta ei kattavaa ja yksityiskohtaista selvitystä. Kunkin yksittäisen jäsenyrityksen ei myöskään tarvitse julkistaa tietoja erikseen, vaan ne voidaan antaa konsernitasolla. Direktiivissä säädetään myös huomattavasta joustavuudesta, ja yritykset voivatkin julkistaa kyseiset tiedot hyödyllisimmäksi katsomallaan tavalla, esimerkiksi erillisessä kertomuksessa. Yritykset voivat noudattaa kansainvälisiä, unionin tai kansallisia toimintakehyksiä.

Muiden kuin taloudellisten tietojen asianmukainen julkistaminen on kestävän talouden kannalta välttämätöntä. Euroopan komissio päätti 28. lokakuuta 2016 perustaa kestävää taloutta käsittelevän korkean tason asiantuntijaryhmän. Tautalla on komission tavoite, joka koskee yleisen ja kattavan, kestävää rahoitusta koskevan EU:n strategian kehittämistä osana pääomamarkkinaunionia. Asiantuntijaryhmän odotetaan esittävän komissiolle poliittisia suosituksia vuoden 2017 loppuun mennessä.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ja Pariisin ilmastopöytäkirja

Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen hyväksyttyä Agenda 2030 -toimintaohjelman syyskuussa 2015 Euroopan komissio julkaisi 22. marraskuuta 2016 tiedonannon *Seuraavat toimet Euroopan kestävän tulevaisuuden varmistamiseksi* ⁽²⁾. Direktiivistä johtuvat julkistamisvelvoitteet vaikuttavat merkittävästi kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen. Esimerkkejä ovat kulutus- ja tuotantomallien kestävyys varmistamista koskeva tavoite 12 ⁽³⁾ ja sukupuolten välistä tasa-arvoa ja naisten ja tyttöjen mahdollisuuksien ja vaikutusvallan vahvistamista koskeva tavoite 5 ⁽⁴⁾.

Velvoitteilla edistetään myös Pariisin ilmastopöytäkirjan täytäntöönpanoa, sillä lisääntyvän avoimuuden odotetaan johtavan rahoitusvirtojen suuntautumiseen niin, että ne vaikuttavat tehokkaammin kasvihuonekaasupäästöjen vähenemiseen ja ilmastokestävään kehitykseen.

Finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmä

Finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmä (FSB) perusti joulukuussa 2015 G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien pyynnöstä finanssi- ja energia-alojen johtaman työryhmän, jonka tehtävänä oli laatia suosituksia ilmastoon liittyviä rahoitusriskejä koskevien tietojen julkistamisesta. Tämä täydentää vihreää rahoitusta käsittelevän G20-maiden tutkimusryhmän työtä.

Työryhmän työtä on seurattu tiiviisti, ja se on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon näissä suuntaviivoissa. ⁽⁵⁾ Yleisesti ottaen työryhmän suositukset koskevat direktiivissä jo mainittuja aloja, kuten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää, strategiaa, riskinhallintaa ja mittausmenetelmiä.

Viitteelliset suuntaviivat

Direktiivin 2 artiklassa säädetään raportointia koskevasta ohjeistuksesta seuraavasti: "Komissio laatii muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevista menetelmistä viitteellisiä suuntaviivoja, joihin sisältyy tärkeimpiä yleisiä ja alakohtaisia muita kuin taloudellisia tulosindikaattoreita, jotta yritysten olisi helpompaa julkistaa merkityksellisiä, hyödyllisiä ja vertailukelpoisia muita kuin taloudellisia tietoja –."

Direktiivin johdanto-osan 17 kappaleessa todetaan, että laatiessaan näitä suuntaviivoja "komission olisi otettava huomioon nykyiset parhaat käytännöt, kansainvälinen kehitys ja asiaan liittyvistä unionin aloitteista saadut tulokset".

⁽¹⁾ Näissä suuntaviivoissa käytetään luottavuuden helpottamiseksi sanaa "yritys", kun viitataan selvityksen antavaan yhteisöön riippumatta siitä, onko kyseessä yksittäinen yritys vai konserni emoyrityksensä kautta.

⁽²⁾ COM(2016) 739 final.

⁽³⁾ Tavoite 12.6: Kannustaa erityisesti suuria ja kansainvälisiä yhtiöitä ottamaan käyttöön kestävät käytännöt ja sisällyttämään kestävä kehitystä koskevat yritys vastuutiedot raportointiinsa.

⁽⁴⁾ Tavoite 5.5: Taata naisille täysivaltaisuus ja tehokas osallistuminen sekä yhtäläiset johtamismahdollisuudet kaikilla päätöksenteon tasoilla politiikassa, taloudessa ja julkisessa elämässä.

⁽⁵⁾ Työryhmän loppuraportti on määrää esittää G20-huippukokouksessa 7.–8. heinäkuuta 2017.

Tietoja antaessaan yritykset voivat noudattaa oman valintansa mukaan yleisesti hyväksyttyjä, laadukkaita toimintakehyksiä joko osittain tai kokonaisuudessaan. Ne voivat noudattaa kansainvälisiä, unionin tai kansallisia toimintakehyksiä, ja näin tehdessään niiden on ilmoitettava, mitä toimintakehystä tai -kehyksiä ne ovat noudattaneet.

Komissio kehottaa yrityksiä hyödyntämään direktiivin mukaista joustavuutta, kun ne julkistavat muita kuin taloudellisia tietoja. Suuntaviivojen tarkoituksena ei ole tukahduttaa raportointikäytäntöjä koskevaa innovointia.

Julkinen kuuleminen ⁽¹⁾

Komissio on toteuttanut laajan verkkokuulemisen ja muita laaja-alaisia julkisia kuulemisia. Kuulemismenettelyyn sisältyi myös asiantuntijahaastatteluja, työpajoja sidosryhmien kanssa sekä edellä mainitun kestävästä taloudesta käsittelevän korkean tason työryhmän kuuleminen.

Kansalliset, unionin ja kansainväliset toimintakehykset

Näitä suuntaviivoja laatiessaan komissio tarkasteli kansallisia, unionin ja kansainvälisiä toimintakehyksiä. Suuntaviivat ovatkin paljosta velkaa kyseisten toimintakehysten taustalla olevien organisaatioiden edelläkävijyydelle ja tietämykselle. Tässä asiakirjassa kuvaillut periaatteet ja sisällöt perustuvat pitkälti esimerkiksi seuraaviin toimintakehyksiin:

- CDP (aiemmin Carbon Disclosure Project)
- Climate Disclosure Standards Board
- konflikti- ja riskialueilta peräisin olevien mineraalien toimitusketjun vastuullisuutta koskeva OECD:n due diligence -opas ja sen täydennysosat
- ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmä (EMAS) ja siihen liittyvät alakohtaiset viiteasiakirjat
- European Federation of Financial Analysts Societies -yhdistyksen julkaisu "KPIs for Environmental, Social, Governance (ESG), a Guideline for the Integration of ESG into Financial Analysis and Corporate Valuation"
- GRI-ohjeisto (Global Reporting Initiative)
- FAO:n ja OECD:n suuntaviivat maatalouden vastuullisista toimitusketjuista (Guidance for Responsible Agricultural Supply Chains)
- Yhdistyneen kuningaskunnan tilinpäätösraportointia valvovan viranomaisen (Financial Reporting Council) julkaisema asiakirja "Guidance on the Strategic Report"
- Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) toimintaohjeet monikansallisille yrityksille (Guidelines for Multinational Enterprises)
- raportointikehyks YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevia ohjaavia periaatteita varten (UN Guiding Principles Reporting Framework)
- Kansainvälisen standardisoimisjärjestön ISO 26000 -standardi
- kansainvälinen integroidun raportoinnin viitekehys (International Integrated Reporting Framework)
- YK:n Sustainable Stock Exchanges Initiatiivin julkaisema asiakirja "Model Guidance on reporting ESG information to investors"
- luonnonpääomaa koskeva pöytäkirja (Natural Capital Protocol)

⁽¹⁾ Lisätietoja julkisesta kuulemismenettelystä on saatavana osoitteessa http://ec.europa.eu/finance/company-reporting/non-financial-reporting/index_en.htm#related-documents

- tuotteen ympäristöjalanjälkeä koskeva opas ja organisaation ympäristöjalanjälkeä koskeva opas
- Sustainability Accounting Standards Board
- Saksan kestävän kehityksen neuvoston julkaisema kestäväpohjaisen toiminnan ohjeisto (Nachhaltigkeitskodex)
- Kansainvälisen työjärjestön kolmikantainen periaatejulistus monikansallisista yrityksistä ja sosiaalipolitiikasta
- Yhdistyneiden kansakuntien (YK) Global Compact -aloite
- YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, 25. syyskuuta 2015 hyväksytty YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030
- Yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet: Yhdistyneiden kansakuntien ”suojele – kunnioita – korjaa” -kehityksen tähtänpöytä (UN Guiding Principles on Business and Human Rights: implementing the UN ‘Protect, Respect and Remedy’ Framework).

Tärkeää

Tämä asiakirja on laadittu direktiivin 2014/95/EU 2 artiklan mukaisesti, jotta direktiivin soveltamisalaan kuuluvien yritysten olisi helpompaa julkistaa muita kuin taloudellisia tietoja merkityksellisellä, hyödyllisellä, yhdenmukaisella ja vertailukelpoisemmalla tavalla. Tässä tiedonannossa esitetään viitteelliset suuntaviivat, eikä siitä aiheudu uusia oikeudellisia velvoitteita. Siinä saatetaan tulkita direktiiviä 2014/95/EU, mutta komission näkemys ei estä Euroopan unionin tuomioistuinta antamasta siitä omia tulkintojaan. Näitä suuntaviivoja hyödyntävät yritykset voivat myös noudattaa kansainvälisiä, unionin tai kansallisia toimintakehyksiä. Tämä asiakirja ei ole tekninen määräys, eivätkä muita kuin taloudellisia tietoja koskevien selvitysten laatijat tai muut osapuolet, jotka toimivat taloudellisten tietojen laatijoiden puolesta tai muussa ominaisuudessa, voi vedota siihen, että muita kuin taloudellisia tietoja koskevat selvitykset ovat tämän asiakirjan mukaisia.

2. TARKOITUS

Näiden suuntaviivojen tarkoituksena on auttaa yrityksiä julkistamaan laadukkaita, merkityksellisiä, hyödyllisiä, yhdenmukaisia ja vertailukelpoisempia tietoja muista kuin taloudellisista seikoista (ympäristöasioista, sosiaalisista seikoista sekä hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä) tavalla, joka edistää kestävästä kasvusta ja työllisyydestä ja mahdollistaa sidosryhmien tiedonsaannin. Nämä viitteelliset suuntaviivat koskevat direktiivissä säädettyjä raportointivaatimuksia. Niiden tarkoituksena on auttaa yrityksiä laatimaan muita kuin taloudellisia tietoja koskevia selvityksiä, jotka ovat merkityksellisiä, hyödyllisiä ja tiiviitä ja täyttävät direktiivin vaatimukset. Suuntaviivoja laadittaessa on pyritty erityisesti välttämään tarpeettoman hallinnollisen rasitteen aiheuttamista ja sitä, että selvitysten sisältö koostuisi vakioimuotoisesta tekstistä tai pelkistä rastitetuista ruuduista.

Näissä viitteellisissä suuntaviivoissa korostetaan merkityksellisiä, hyödyllisiä ja vertailukelpoisia muita kuin taloudellisia tietoja, joista säädetään tietyiltä suurilta yrityksiltä ja konserneilta edellytettävien muiden kuin taloudellisten tietojen ja monimuotoisuutta koskevien tietojen julkistamisesta annetussa direktiivissä 2014/95/EU.

Ohjeet on suunnattu yrityksille, joiden on direktiivin mukaisesti julkistettava muita kuin taloudellisia tietoja toimintakertomuksissaan. Direktiivin soveltamisalaan kuulumattomat muut yritykset ja kaikki muut yritykset, jotka julkistavat muita kuin taloudellisia tietoja, voivat kuitenkin pitää näitä viitteellisiä suuntaviivoja parhaana käytäntönä.

Euroopan komissio on laatinut nämä suuntaviivat kehittääkseen periaatteellisen menetelmän, jota kaikilla talouden aloilla toimivat yritykset voivat soveltaa ja joka auttaa niitä julkistamaan merkityksellisiä, hyödyllisiä ja vertailukelpoisia muita kuin taloudellisia tietoja. Komissio on suuntaviivoja laatiessaan ottanut huomioon sekä EU:n tason että kansainväliset parhaat käytännöt, alan kehityksen ja aloitteiden tulokset.

Suuntaviivoissa oletetaan, että selvitys sisältyy toimintakertomukseen. Direktiivin 1 artiklassa säädetään kuitenkin, että tiedot voidaan esittää muussakin muodossa.

Tarkoituksena on antaa muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa tasapuolista ja joustavaa ohjeistusta tavalla, joka auttaa yrityksiä julkistamaan olennaiset tiedot yhtenäisesti ja johdonmukaisesti. Suuntaviivoilla pyritään varmistamaan, että julkistetut tiedot ovat mahdollisimman vertailukelpoisia yrityksestä tai sen toimialasta riippumatta.

Näin otetaan huomioon direktiivin soveltamisalaan kuuluvien yritysten ja toimialojen sekä niiden olosuhteiden laaja kirjo, joita yritysten on tarkasteltava selvityksissään. Suuntaviivoissa on pyritty erityisesti välttämään kaikkiin sovellettavaa, yleispätevää tarkastelutapaa ja menetelmän liiallista kahlitsevuutta.

Suuntaviivoissa otetaan huomioon yhtäältä erilaisten muiden kuin taloudellisten tietojen keskinäisten ja toisaalta taloudellisten ja muiden kuin taloudellisten tietojen välisten yhteyksien ja suhteiden (eli kytkeytyvyyden) tärkeys.

3. KESKEISET PERIAATTEET

3.1 Olennaisten tietojen julkistaminen

Direktiivin 1 artiklassa säädetään, että kyseisten yritysten on

”sisällytettävä toimintakertomukseen muita kuin taloudellisia tietoja koskeva selvitys, joka sisältää [tietoja] yrityksen kehityksen, tuloksen, aseman ja sen toiminnan aiheuttamien vaikutusten ymmärtämisen edellyttämässä laajuudessa – –”.

Olennaisuus on käsite, jota taloudellisten tietojen laatijat, tarkastajat ja käyttäjät jo käyttävät yleisesti. Kun yrityksellä on selkeä käsitys arvoketjunsä keskeisistä osatekijöistä, sen on helppo määrittää keskeiset näkökohdat ja arvioida, mikä tekee tiedosta olennaista.

Tilinpäätösdirektiivin (2013/34/EU) 2 artiklan 16 kohdassa säädetään, että ”olennaisella” tarkoitetaan ”tiedon asemaa silloin, kun sen pois jättämisen tai väärin ilmoittamisen voidaan kohtuullisesti odottaa vaikuttavan päätöksiin, joita tiedon käyttäjät tekevät yrityksen tilinpäätösten perusteella. Yksittäisten seikkojen olennaisuus on arvioitava muiden vastaavien seikkojen yhteydessä.”

Direktiiviin on sisällytetty uusi seikka, joka on otettava huomioon arvioitaessa muiden kuin taloudellisten tietojen olennaisuutta, viittaamalla tietoihin ”yrityksen – – toiminnan aiheuttamien vaikutusten ymmärtämisen edellyttämässä laajuudessa” ⁽¹⁾.

Direktiivin johdanto-osan 8 kappaleessa todetaan seuraavaa: ”Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien yritysten olisi annettava riittävästi tietoa paitsi jo toteutuneista riskeistä myös asioista, jotka mitä todennäköisimmin voivat aiheuttaa merkittävien, vaikutuksiltaan vakavien riskien toteutumisen.” ⁽²⁾

Yrityksen toiminnan aiheuttamat vaikutukset on otettava huomioon julkistettaessa muita kuin taloudellisia tietoja. Vaikutukset voivat olla myönteisiä tai haitallisia. Selvityksessä esitettävien olennaisten tietojen olisi katettava selkeästi ja tasapuolisesti sekä myönteiset että haitalliset vaikutukset. Muita kuin taloudellisia tietoja koskevan selvityksen pitäisi kuvastaa yrityksen totuudenmukaista näkemystä asianomaisten sidosryhmien tietotarpeesta.

Tietojen olennaisuutta on arvioitava asiayhteyden perusteella. Tieto voi olla olennaista jossain yhteydessä mutta ei toisessa. Seikat, joiden sisällyttämisestä muita kuin taloudellisia tietoja koskevaan selvitykseen on harkittava, vaihtelevat yrityksen olosuhteiden mukaan. Tässä on otettava huomioon sekä konkreettiset tilanteet että alakohtaiset näkökohdat. Samalla alalla toimivilla yrityksillä on todennäköisesti samanlaisia ympäristöön, sosiaalisiin seikkoihin ja hallinnointi- ja ohjausjärjestelmään liittyviä haasteita, jotka johtuvat tavaroiden ja palveluiden tuottamiseen tarvittavista resursseista tai mahdollisista vaikutuksista ihmisiin, yhteiskuntaan ja ympäristöön. Siksi voikin olla aiheellista vertailla suoraan samalla alalla toimivien yritysten julkistamia muita kuin taloudellisia tietoja.

Yritykset voivat raportoida hyvin monenlaisista seikoista. Tietojen olennaisuuden arvioimiseksi yritys analysoi, miten tärkeitä ne ovat yrityksen kehityksen, tuloksen, aseman ja sen toiminnan aiheuttamien vaikutusten ymmärtämiseksi. Olennaisuutta arvioitaessa olisi otettava huomioon sekä sisäiset että ulkoiset tekijät. ⁽³⁾

⁽¹⁾ Direktiivin 1 artiklan 1 kohta.

⁽²⁾ Direktiivin johdanto-osan 8 kappaleessa todetaan myös seuraavaa: ”Näiden vaikutusten merkitystä olisi arvioitava niiden laajuuden ja vakavuuden perusteella. Haitallisten vaikutusten riskit saattavat johtua yrityksen omasta toiminnasta, tai ne saattavat liittyä sen toimintoihin ja, kun se on olennaista ja oikeasuhteista, sen tuotteisiin, palveluihin tai liikesuhteisiin, toimitus- ja alihankintaketjut mukaan luettuina.”

⁽³⁾ Yritykset voivat käyttää esimerkiksi EMAS-asetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1221/2009, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32009R1221>) liitteen I mukaista alustavaa selvitystä.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Pankki voi katsoa, ettei vedenkulutus sen omissa toimistoissa ja sivuliikkeissä ole olennainen seikka, joka pitäisi sisällyttää toimintakertomukseen. Se saattaa sen sijaan pitää olennaisina tietoja, jotka koskevat sen rahoittamien hankkeiden sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä vaikutuksia, ja tapaa, jolla se tukee kaupungin, alueen tai maan reaalitaloutta.

Tietojen olennaisuutta arvioitaessa voidaan ottaa huomioon useita tekijöitä, esimerkiksi seuraavat:

- *Liiketoimintamalli, strategia ja merkittävimmät riskit:* Liiketoimintamalli, strategia ja merkittävimmät riskit: huomioon otettavia ovat yrityksen tavoitteet, strategiat, hallintotapa ja -järjestelmät, arvot, aineellinen ja aineeton varallisuus, arvoketju ja merkittävimmät riskit.
- *Tärkeimmät alakohtaiset seikat:* Samankaltaiset seikat ovat todennäköisesti olennaisia samalla alalla toimiville yrityksille tai yrityksille, joilla on samat toimitusketjut. Yritykselle ovat todennäköisesti olennaisia sen kilpailijoiden, asiakkaiden tai tavarantoimittajien jo nimeämät seikat.⁽¹⁾
- *Sidosryhmiä kiinnostavat seikat ja sidosryhmien odotukset:* yritysten edellytetään olevan yhteydessä merkityksellisiin sidosryhmiin ja pyrkivän ymmärtämään, mikä niitä kiinnostaa ja huolestuttaa.
- *Toiminnan aiheuttamat vaikutukset:* Yritysten olisi otettava huomioon vaikutusten todellinen ja mahdollinen vakavuus ja taajuus. Vaikutuksia voivat aiheuttaa yrityksen tuotteet, palvelut ja liikesuhteet (toimitusketjuun liittyvät näkökohdat mukaan luettuina).
- *Julkisen vallan toimista ja sääntelystä johtuvat tekijät:* Julkisen vallan toimet ja sääntely voivat muuttaa yrityksen erityisolosuhteita ja vaikuttaa olennaisuuteen.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi katsoa, että sen toimitusketjun alkupäässä tapahtuvat vaikutukset ovat merkityksellisiä ja olennaisia seikkoja ja raportoida niistä. Vaikutukset voivat olla suoria tai välillisiä. Kivennäisvettä valmistava yritys voi esimerkiksi pitää olennaisina yksittäisiä toimenpiteitä, joilla se on suojellut hyödyntämiään vesivarjoja.

Yritykset voivat selostaa, mitä hallintojärjestelyjä ja -menettelyjä ne ovat käyttäneet olennaisuusarviointia suorittaessaan⁽²⁾.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys, jonka toiminta aiheuttaa muutoksia maankäyttöön ja ekosysteemeihin (esimerkiksi metsäkatoa) joko suoraan tai toimitusketjunsä kautta, voi harkita sovellettua due diligence -prosesseja koskevien tietojen julkistamista.

Olennaisuusarviointia on tarkasteltava säännöllisesti uudelleen sen varmistamiseksi, että julkistettavat seikat ovat edelleen olennaisia. Näitä uudelleentarkasteluja – jotka kattavat myös due diligence -prosessit – olisi tehtävä tiheämmin dynaamisimmissa ja innovatiivisimmissa yrityksissä ja dynaamisimmilla ja innovatiivisimmilla aloilla sekä yrityksissä, jotka muuttavat tai mukauttavat liiketoimintamallejaan tai -periaatteitaan. Vakaammissa olosuhteissa niitä voidaan kuitenkin tehdä harvemmin.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Konflikti- ja riskialueilta peräisin olevien mineraalien toimitusketjuun kuuluva yritys voi pitää aiheellisena tietojen julkistamista due diligence -prosesseista, joilla se on varmistanut, että toimitusketjussa kunnioitetaan ihmisoikeuksia eikä edistetä konflikteja.

⁽¹⁾ Esimerkiksi EMAS-järjestelmän alakohtaisissa viiteasiakirjoissa määritetään ympäristöseikkoihin liittyviä parhaita käytäntöjä ja indikaattoreita.

⁽²⁾ Esimerkiksi yritykset, jotka toteuttavat laadunhallintajärjestelmää tai ympäristöjärjestelmää (kuten ISO 14001 tai EMAS) tai käyttävät linkaariarviointia, voivat perustaa olennaisuusarviointinsa niihin ja julkistaa tietoja merkittävistä näkökohdista.

3.2 Oikea, tasapuolinen ja ymmärrettävä kuva

Muita kuin taloudellisia tietoja koskevassa selvityksessä olisi tarkasteltava totuudenmukaisesti myönteisiä ja epäedullisia näkökohtia, ja tiedot olisi arvioitava ja esitettävä puolueettomalla tavalla.

Muita kuin taloudellisia tietoja koskevassa selvityksessä on syytä ottaa huomioon kaikki saatavissa olevat, luotettavat tiedot sekä merkityksellisten sidosryhmien tietotarpeet. Tietojen käyttäjiä ei pitäisi johtaa harhaan olennaisilla väärintulkinnoilla, jättämällä pois olennaisia tietoja tai julkistamalla epäolennaisia tietoja.

Muita kuin taloudellisia tietoja koskevassa selvityksessä tosiasiat olisi erotettava selkeästi mielipiteistä tai tulkinnoista.

Tietojen totuudenmukaisuutta ja tarkkuutta voidaan lisätä muun muassa seuraavin keinoin:

- asianmukaiset hallinnointi- ja ohjausjärjestelmät (esimerkiksi tietyt riippumattomat hallituksen jäsenet tai hallituksen valiokunta, jolle annetaan vastuu kestävyys- ja/tai avoimuusasioista)
- vankka ja luotettava todentava aineisto, sisäiset valvonta- ja raportointijärjestelmät
- tehokas sidosryhmien osallistaminen
- riippumaton ulkoinen varmennus.

Tietojen ymmärrettävyyttä voidaan myös parantaa käyttämällä selkeää kieltä ja yhdenmukaista terminologiaa, välttämällä vakiomuotoisia tekstejä ja määrittelemällä tarvittaessa tekniset termit.

Ymmärrettävyyden parantamiseksi olennaiset tiedot olisi esitettävä asiayhteydessään. Yrityksen tulosten yhteydessä voidaan esimerkiksi viitata yrityksen strategioihin ja laajempiin tavoitteisiin. Selvityksessä pitäisi kuvailla muiden kuin taloudellisten seikkojen suhdetta yrityksen pitkän aikavälin strategiaan, merkittävimpiin riskeihin ja toimintaperiaatteisiin.

Selvityksessä on syytä kertoa, kuinka kattavia ja rajallisia julkistetut tiedot ovat, etenkin jos ne liittyvät vain yhteen tai useampaan yrityksen osaan taikka eivät koske tiettyjä yrityksen osia.

Ymmärrettävyyttä voidaan parantaa myös selostamalla julkistettujen tietojen taustaa, kuten mittausmenetelmiä, oletuksia ja lähteitä.

Muita kuin taloudellisia tietoja koskevan selvityksen ei pidä olla pelkkä tulosindikaattorien luettelo. Jotta lukijoille voisi muodostua selkeä kuva yrityksen kehityksestä, tuloksesta, asemasta ja sen toiminnan aiheuttamista vaikutuksista, heille on tarjottava sekä laadullisia että määrällisiä tietoja. Osa muista kuin taloudellisista tiedoista voidaan esittää määrällisesti (esimerkiksi tulosindikaattorit ja tavoitteet), mutta laadullisilla tiedoilla annetaan taustaa, ja ne lisäävät muita kuin taloudellisia tietoja koskevan selvityksen hyödyllisyyttä ja ymmärrettävyyttä. Viestinnästä tulee tehokkaampaa ja avoimempaa, kun siinä yhdistyvät selostava kerronta, määrälliset tiedot ja kuvalliset esityskäytännöt⁽¹⁾.

Tietojen julkistaminen kansallisen kielen lisäksi kielellä, jota yritys yleensä käyttää liiketoiminnassaan, todennäköisesti lisää yrityksen avoimuutta ja helpottaa sijoittajien ja muiden sidosryhmien tiedonsaantia.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Tiettyjä tulosindikaattoreita julkistava yritys voi lisätä avoimuutta esittämällä seuraavia tietoja: tarkoitus sekä yhteys yrityksen strategiaan, määritelmät ja menetelmät, tietolähteet, oletukset ja rajoitukset, kyseisten toimien laajuus, vertailuarvot, tavoitteet, kehityssuuntaukset, (mahdolliset) muutokset menetelmissä sekä laadulliset selostukset aiemmasta ja odotetusta tuloksesta.

3.3 Kattava mutta tiivis

Direktiivin 1 artiklassa säädetään, että kyseisten yritysten on

”sisällytettävä toimintakertomukseen muita kuin taloudellisia tietoja koskeva selvitys, joka sisältää yrityksen kehityksen, tuloksen, aseman ja sen toiminnan aiheuttamien vaikutusten ymmärtämisen edellyttämässä laajuudessa tietoja vähintään ympäristöasioista, sosiaalisista ja työntehtäjiin liittyvistä seikoista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyvistä seikoista – ”.

⁽¹⁾ Esimerkiksi kuviot, kaaviot ja taulukot.

Yritysten on julkistettava olennaisia tietoja vähintään direktiivissä erikseen mainituista seikoista, joita ovat

- ympäristöasiat, sosiaaliset ja työntekijöihin liittyvät seikat
- ihmisoikeuksien kunnioittaminen
- korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyvät seikat.

Myös kaikki muut olennaiset tiedot on julkistettava.

Olennaisten tietojen on tarkoitus antaa kattava kuva yrityksestä raportointivuotena. Tällä tarkoitetaan julkistettavien tietojen laajuutta. Se, kuinka perinpohjaisia tietoja jostakin tietystä asiasta on annettava, riippuu kuitenkin tietojen olennaisuudesta. Tärkeintä on, että yritys julkistaa riittävän laajoja ja perinpohjaisia tietoja, jotta sidosryhmät saavat niiden perusteella käsityksen yrityksen kehityksestä, tuloksesta, asemasta ja sen toiminnan aiheuttamista vaikutuksista.

Muita kuin taloudellisia tietoja koskevan selvityksen tulee olla tiivis, eikä se saa sisältää epäolennaisia tietoja. Epäolennaiset tiedot voivat vaikeuttaa muita kuin taloudellisia tietoja koskevan selvityksen ymmärtämistä hämärtämällä olennaisia tietoja. Yleisiä tai vakioimuotoisia tietoja, jotka eivät ole olennaisia, tulisi välttää.

Muita kuin taloudellisia tietoja koskeva selvitys voi sisältää sisäisiä ristiviittauksia tai sidossanoja ja -ilmauksia, jotka tiivistävät tekstiä, vähentävät toistoa ja yhdistävät tiedot toisiinsa. ⁽¹⁾

Esimerkki

Yritys voi esimerkiksi tiivistää tietoja, keskittyä olennaisiin tietoihin, poistaa yleisluonteisia tietoja, esittää yksityiskohtia säästeliäästi, välttää merkityksensä menettäneitä seikkoja sekä käyttää ristiviittauksia ja sidossanoja ja -ilmauksia.

3.4 Strateginen ja tulevaisuuteen suuntautuva

Selvityksestä olisi käytävä ilmi yrityksen liiketoimintamalli, strategia ja strategian täytäntöönpanotapa. Siinä olisi myös selostettava julkistettujen tietojen merkitys lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

Yritysten edellytetään antavan merkityksellisiä tietoja liiketoimintamallistaan, strategia ja tavoitteet mukaan luettuina. Selvityksessä olisi kerrottava merkityksellisiä muita kuin taloudellisia seikkoja koskevasta strategisesta lähestymistavasta: mitä yritys tekee, millä keinoin ja miksi.

Tämä ei estä ottamasta huomioon sitä, että osa tiedoista voi olla arkaluonteisia liike-tietoja. Tiedot voivat olla hyödyllisiä sijoittajille ja muille sidosryhmille, vaikka ne esitettäisiin yleisemmällä tasolla.

Kertomalla tavoitteistaan, vertailukohdistaan ja sitoumuksistaan yritys voi auttaa sijoittajia ja muita sidosryhmiä arvioimaan sen tulosta oikeassa asiayhteydessä. Tästä voi olla hyötyä arvioitaessa tulevia näkymiä. Sitoumusten ja tavoitteiden saavuttamisen ulkoisella seurannalla lisätään avoimuutta sidosryhmiin nähden. Tavoitteet ja vertailukohdat voidaan esittää laadullisesti tai määrällisesti. Yritykset voivat tarvittaessa esittää tietoja, joiden pohjana ovat tieteelliseen tietoon perustuvat skenaariot.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi kertoa kestävästä liiketoimintastrategiasta koskevasta lähestymistavastaan ja siitä, miten ympäristöasioita, sosiaalisia seikkoja sekä hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää koskevat tulokset voivat auttaa sitä saavuttamaan liiketoimintatavoitteensa. Se voi myös julkistaa selvityksessä mainittuihin tulosindikaattoreihin liittyvät tavoitteet ja selostaa tulevaisuuteen suuntautuvan tiedon ja tulevaisuuden näkymien taustalla mahdollisesti olevia epävarmuus- ja muita tekijöitä.

Tulevaisuuteen suuntautuvien tietojen avulla käyttäjien on helpompi arvioida yrityksen kehityksen, aseman, tuloksen ja sen toiminnan aiheuttamien vaikutusten kestävyyttä ajan mittaan. Ne auttavat käyttäjiä myös arvioimaan yrityksen edistymistä kohti pitkän aikavälin tavoitteitaan.

⁽¹⁾ Ristiviittauksien ja sidossanojen ja -ilmausten olisi oltava älykkäitä ja käyttäjäystävällisiä esimerkiksi siten, että tieto löytyy suoraan selvityksessä annetun linkin takaa.

Esimerkki

Yritys voi julkistaa olennaisia tietoja, joiden pohjana on tieteelliseen tietoon perustuvien ilmastomuutoskenaarioiden oletettu vaikutus sen strategioihin ja toimintaan. Vaihtoehtoisesti se voi julkistaa työtapaturma- tai ammattitautitapausten vähentämistä koskevia tavoitteita.

3.5 Suunnattu sidosryhmille

Yritysten edellytetään ottavan huomioon kaikkien merkityksellisten sidosryhmien tietotarpeet. Tässä ei tarkoiteta yksittäisten tai epätyypillisten taikka sellaisten sidosryhmien tietotarpeita, joiden tietovaatimukset ovat kohtuuttomat, vaan tietotarpeita, joita sidosryhmillä on kollektiivisesti tarkasteltuna.

Sidosryhmiä voivat olla tapauskohtaisesti esimerkiksi sijoittajat, työntekijät, kuluttajat, tavarantoimittajat, asiakkaat, paikallisyhteisöt, viranomaiset, riskiryhmät, työmarkkinaosapuolet ja kansalaisyhteiskunta.

Yritysten olisi annettava merkityksellisiä ja hyödyllisiä tietoja siitä, miten ne ovat yhteydessä merkityksellisiin sidosryhmiin ja ottavat huomioon näiden tietotarpeet. Tästä on hyödyllisiä ohjeita esimerkiksi ISO 26000 -standardissa ja monikansallisille yrityksille tarkoitetuissa OECD:n toimintaohjeissa.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi julkistaa olennaisia tietoja siitä, miten se pitää yhteyttä sidosryhmiin, ja kertoa, miten tämä vaikuttaa yrityksen päätöksiin, tulokseen ja sen toiminnan aiheuttamiin vaikutuksiin.

3.6 Yhtenäinen ja johdonmukainen

Muita kuin taloudellisia tietoja koskevan selvityksen olisi oltava johdonmukainen muiden toimintakertomuksen osien kanssa.

Jos muita kuin taloudellisia tietoja koskevassa selvityksessä esitetyt tiedot kytketään selkeästi muihin toimintakertomuksessa esitettyihin tietoihin, ne ovat hyödyllisempiä, merkityksellisempiä ja yhtenäisempiä. Toimintakertomuksen pitäisi muodostaa yhtenäinen, tasapainoinen ja johdonmukainen tietokokonaisuus.

Koska sisällön eri osat liittyvät toisiinsa, kytkösten selittäminen auttaa sijoittajia ja muita sidosryhmiä saamaan käsityksen olennaisista tiedoista ja keskinäisistä riippuvuuksista.

Muita kuin taloudellisia tietoja koskevan selvityksen sisällön olisi pysyttävä pitkällä aikavälillä johdonmukaisena. Näin tietojen käyttävät kykenevät ymmärtämään ja vertailemaan aiempia ja nykyisiä muutoksia yrityksen kehityksessä, asemassa, tuloksessa ja sen toiminnan aiheuttamissa vaikutuksissa sekä suhteuttamaan ne tulevaisuuteen suuntautuviin tietoihin luotettavasti.

Muita kuin taloudellisia tietoja koskevan selvityksen ymmärrettävyyden ja luotettavuuden vuoksi on tärkeää valita tulosindikaattorit ja niihin liittyvät menetelmät johdonmukaisesti. Päivitykset saattavat kuitenkin olla tarpeen, koska tulosindikaattorit voivat vanhentua tai voidaan kehittää tietojen laatua parantavia, uusia ja parempia menetelmiä. Jos yritykset tekevät muutoksia raportointikäytäntöihinsä tai -menetelmiinsä, niiden on kerrottava, mitä nämä muutokset ovat, miksi ne on tehty ja miten ne vaikuttavat (esimerkiksi antamalla uudestaan aiempia tietoja ja osoittamalla selvästi raportointikäytäntöjen tai -menetelmien muutosten vaikutukset).

Esimerkki

Yritys voi tuoda esiin liiketoimintamallinsa suhteen ja yhteydet korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyviin seikkoihin.

4. SISÄLTÖ

Yritysten edellytetään määrittävän selvitykseen sisällytettävät erityiset temaattiset näkökohdat ja olennaiset tiedot totuudenmukaisesti, tasapuolisesti ja kattavasti sekä merkityksellisiä sidosryhmiä kuullen.

Muita kuin taloudellisia tietoja koskevan selvityksen sisältämät tiedot kytkeytyvät toisiinsa. Esimerkiksi tuloksista näkyy se, mitä yritys tekee (liiketoimintamallin, toimintaperiaatteiden ja strategioiden kautta), mutta myös yrityksen erityisolosuhteet ja riskit sekä se, miten tehokkaasti yritys hallitsee näitä riskejä. Tärkeimpien keskinäisten kytkösten ja riippuvuusuhdeiden selittäminen parantaa selvityksen laatua.

Muita kuin taloudellisia tietoja koskevaa selvitystä laatiessaan yritysten olisi otettava asianmukaisesti huomioon henkilötietojen suojaa koskevat säännöt. ⁽¹⁾

4.1 Liiketoimintamalli

Direktiivin 1 artiklan mukaan muita kuin taloudellisia tietoja koskeva selvitys sisältää muun muassa seuraavat tiedot:

"a) lyhyt kuvaus yrityksen liiketoimintamallista – –."

Liiketoimintamallissa kuvastuu tapa, jolla yritys tuottaa ja säilyttää arvoa tuotteillaan tai palveluillaan pidemmällä aikavälillä. Liiketoimintamalli muodostaa kontekstin koko toimintakertomukselle. Se antaa kokonaiskuvan yrityksen toiminnasta, ja siinä perustellaan yrityksen rakenne, koska siitä käy ilmi, miten panokset muuntuvat tuotoksiksi yrityksen liiketoiminnan kautta. Siitä siis ilmenee, mitä yritys tekee, millä keinoin ja miksi.

Liiketoimintamallin kuvaukseen voidaan sisällyttää esimerkiksi seuraavia tietoja yrityksestä:

- liiketoimintaympäristö
- organisaatio ja rakenne
- markkinat, joilla yritys toimii
- tavoitteet ja strategiat sekä
- tulevaan kehitykseen mahdollisesti vaikuttavat kehityssuuntaukset ja tekijät.

Esimerkiksi liiketoimintamallin ja keskeisten kehityssuuntausten kuvaamisessa voidaan käyttää tulosindikaattoreita.

Liiketoimintamalli on kuvattava selkeästi, ymmärrettävästi ja tosiseikkojen pohjalta. Sen täytyy perustua faktoihin, eikä siinä pidä esittää epäolennaisia, markkinointiin tai pyrkimyksiin liittyviä tietoja, jotka vievät huomiota pois olennaisista tiedoista.

Yritysten olisi tuotava esiin ja selitettävä liiketoimintamallissaan raportointivuoden aikana mahdollisesti tapahtuneet olennaiset muutokset.

Esimerkki

Yritys voi sisällyttää liiketoimintamallin kuvaukseen esimerkiksi seuraavia tietoja:

- päätuotteet ja se, miten ne täyttävät kuluttajien tai asiakkaiden tarpeita
- miten nämä tuotteet valmistetaan, ja miksi yrityksen tuotantoperiaate on kilpailukykyinen ja kestävä
- millaiset ovat markkinat, joilla yritys toimii, ja miten ne saattavat kehittyä.

4.2 Toimintaperiaatteet ja due diligence -prosessit

Direktiivin 1 artiklan mukaan muita kuin taloudellisia tietoja koskeva selvitys sisältää muun muassa seuraavat tiedot:

b) "kuvaus toimintaperiaatteista, joita yritys noudattaa suhteessa näihin seikkoihin, sovelletut due diligence -prosessit mukaan luettuina – –."

Yritysten olisi julkistettava olennaisia tietoja, jotka antavat oikean kuvan niiden toimintaperiaatteista. Nämä tiedot voivat koskea lähestymistapoja keskeisiin muihin kuin taloudellisiin näkökohtiin, päätavoitteita ja niiden saavuttamissuunnitelmia sekä sitä, miten yritys aikoo toteuttaa nämä suunnitelmat. Kaikissa tiedoissa on otettava huomioon yrityksen erityisolosuhteet. Yritys voi tässä yhteydessä selostaa johdon ja hallituksen tehtäviä ja päätöksiä sekä kohdennettujen resursien suhdetta tavoitteisiin, riskinhallintaan ja suunniteltuihin tuloksiin. Se voi esimerkiksi selostaa asiaan liittyviä hallintotapaa koskevia näkökohtia ⁽²⁾, joihin kuuluu myös hallituksen suorittama valvonta.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽²⁾ Esimerkiksi ilmastoon tai työoloihin liittyviä näkökohtia.

Esimerkki

Yritys voi harkita tietojen antamista siitä, kuka sen organisaatiossa ja hallintorakenteessa vastaa esimerkiksi ilmastoon liittyvien toimintaperiaatteiden laatimisesta, toteuttamisesta ja seurannasta.⁽¹⁾ Se voi myös kuvailla hallituksen tai hallintoneuvoston asemaa ja tehtäviä, jotka liittyvät ympäristöasioita, sosiaalisia seikkoja ja ihmisoikeuksia koskeviin toimintaperiaatteisiin.

Due diligence -prosessit liittyvät toimintaperiaatteisiin, riskinhallintaan ja tuloksiin. Yritys soveltaa due diligence -prosesseja varmistaakseen konkreettisten tavoitteiden saavuttamisen (esimerkiksi hiilipäästöjen jäämisen alle tietyn tason tai sen, ettei toimitusketjuihin sisälly ihmiskauppaa). Ne auttavat määrittämään, ehkäisemään ja lieventämään olemassa olevia tai mahdollisia haittavaikutuksia.

Yritysten olisi annettava olennaisia tietoja sovelletuista due diligence -prosesseista myös toimitus- ja alihankintaketjujen osalta, kun se on merkityksellistä ja oikeasuhteista. Ne voivat myös harkita asianmukaisten tietojen antamista prosessien käyttöönottopäätöksistä sekä siitä, miten prosessien on tarkoitus toimia – etenkin siitä, miten niillä on tarkoitus ehkäistä ja lieventää haittavaikutuksia. Tietoja voidaan antaa myös siitä, miten yritys asettaa tavoitteet ja mittaa edistystä.

Tästä on hyödyllistä ohjeistusta esimerkiksi alakohtaisissa OECD:n oppaissa, YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevissa ohjaavissa periaatteissa, Kansainvälisen työjärjestön kolmikantaisessa periaatejulistuksessa monikansallisista yrityksistä ja sosiaalipolitiikasta sekä ISO 26000 -standardissa.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Tietoja voidaan antaa yrityksen toimintaperiaatteista, jotka koskevat vaarallisten kemikaalien tai erityistä huolta aiheuttavien aineiden tai biosidien käytön välttämistä yrityksen tuotteissa, toiminnoissa tai toimitusketjussa. Annettavat tiedot voivat koskea myös tutkimusta, kehitystä ja turvallisten vaihtoehtojen käyttöä koskevia toimintaperiaatteita. Yritykset voivat selostaa, miten ne arvioivat käyttämiensä kemikaalien laatua, turvallisuutta ja ympäristövaikutuksia ja täyttävät kemikaaliturvallisuutta koskevat oikeudelliset vaatimukset (esimerkiksi REACH-asetus tai aineiden ja seosten luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskeva CLP-asetus).

Esimerkki

Yritys voi antaa asianmukaisia tietoja siitä, miten se tunnistaa, arvioi ja hallitsee ilmastoon liittyviä riskejä⁽¹⁾ ja/tai luonnonpääomaa.

Jos yritys on tehnyt olennaisia muutoksia keskeisiin toimintaperiaatteisiinsa tai due diligence -prosesseihinsa raportointivuoden aikana, ne on tuotava esiin ja perusteltava.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi harkita seuraavien terveyteen ja turvallisuuteen liittyvien tietojen antamista:

- työpaikan toimintaperiaatteet
- tavarantoimittajien ja alihankkijoiden kanssa neuvotellut sopimusvelvoitteet
- riskinhallintaan, tiedotukseen, koulutukseen, seurantaan, auditointiin sekä viranomaisten ja työmarkkinaosapuolten kanssa tehtävään yhteistyöhön kohdennetut resurssit.

Yritys ei välttämättä ole laatinut toimintaperiaatteita kaikista asioista, joita se pitää olennaisina. Tällöin sen olisi annettava selkeä ja perusteltu selvitys siitä, miksi sillä ei ole näitä toimintaperiaatteita. Sen on joka tapauksessa noudatettava muita (esimerkiksi liiketoimintamallia ja merkittävimpiä riskejä koskevia) raportointivaatimuksia.

⁽¹⁾ Lisätietoja on saatavana FSB:n perustaman, ilmastoon liittyviä rahoitusriskejä koskevien tietojen julkistamista käsittelevän ja finanssi- ja energia-alojen johtaman työryhmän päätelmistä.

Direktiivin 1 artiklassa säädetään seuraavaa: ”Jos yritys ei noudata tiettyjä toimintaperiaatteita suhteessa yhteen tai useampaan näistä seikoista, muita kuin taloudellisia tietoja koskevassa selvityksessä on annettava selkeä ja perusteltu selvitys siitä, miksei se tee näin.”

4.3 Tulokset

Direktiivin 1 artiklan mukaan muita kuin taloudellisia tietoja koskeva selvitys sisältää muun muassa seuraavat tiedot:

c) ”kyseisten toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset – –.”

Yritysten olisi annettava hyödyllinen, oikea ja tasapuolinen kuva toimintaperiaatteidensa tuloksista.

Niiden julkistamien muiden kuin taloudellisten tietojen pitäisi auttaa sijoittajia ja muita sidosryhmiä ymmärtämään ja seuraamaan yrityksen suoritusta.

Asianmukaiset tiedot toimintaperiaatteiden tuloksista voivat olla hyödyksi arvioitaessa yrityksen vahvuuksia ja heikkouksia. Muita kuin taloudellisia tietoja koskevan selvityksen olisi kuvastettava kattavasti ja tiivistetysti yrityksen toimintojen ja toiminnan tuloksia.

Yritykset voivat harkita selostavansa taloudellisten ja muiden kuin taloudellisten tulosten välistä suhdetta ja sitä, kuinka asia hoidetaan pidemmällä aikavälillä.

Tulosten analyysiin olisi sisällyttävä asianmukaisia muita kuin taloudellisia tulosindikaattoreita. Yritysten olisi julkistettava tulosindikaattorit, joita ne pitävät hyödyllisimpinä seurattaessa ja arvioitaessa edistystä sekä vertailtaessa eri yrityksiä ja aloja. Nämä tiedot voidaan tarvittaessa suhteuttaa tavoitteisiin ja vertailuarvoihin.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi julkistaa seuraavia yksittäisiä seikkoja koskevia tietoja:

- todelliset hiilipäästöt, hiili-intensiteetti
- vaarallisten kemikaalien tai biosidien käyttö
- vaikutukset luonnonpääomaan ja riippuvuudet siitä
- vertailu tavoitteisiin, kehityskulut
- toteutettujen toimintaperiaatteiden lieventävät vaikutukset
- hiilipäästöjen vähennyssuunnitelmat.

4.4 Merkittävimmät riskit ja niiden hallinta

Direktiivin 1 artiklan mukaan muita kuin taloudellisia tietoja koskeva selvitys sisältää muun muassa seuraavat tiedot:

d) ”näihin seikkoihin liittyvät merkittävimmät riskit, jotka koskevat yrityksen toimintoja, mukaan luettuina, kun se on merkityksellistä ja oikeasuhteista, sen liikesuhteet, tuotteet tai palvelut, ja jotka todennäköisesti aiheuttavat haitallisia vaikutuksia näillä aloilla, ja miten yritys hallitsee näitä riskejä – –.”

Yritysten olisi julkistettava tietoja merkittävimmistä riskeistään ja siitä, miten näitä riskejä hallitaan ja lievennetään. Riskit voivat liittyä yrityksen toimintoihin, tuotteisiin tai palveluihin, toimitusketjuun, liikesuhteisiin tai muihin seikkoihin. Tietoihin olisi sisällyttävä asianmukainen näkemys lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin merkittävimmistä riskeistä. Yrityksen edellytetään kertovan, miten merkittävimmät riskit saattavat vaikuttaa sen liiketoimintamalliin, toimintoihin, taloudelliseen tulokseen ja sen toiminnan aiheuttamiin vaikutuksiin.

Sen on annettava olennaisia tietoja merkittävimmistä riskeistään riippumatta siitä, aiheutuvatko ne yrityksen omista päätöksistä tai toimista vai ulkoisista tekijöistä, ja selostettava, mitä prosesseja ne käyttävät tällaisten riskien tunnistamiseksi ja arvioimiseksi.

Muita kuin taloudellisia tietoja koskevaan selvitykseen olisi sisällyttävä olennaisia tietoja yrityksen toimitus- ja alihankintaketjusta silloin, kun se on merkityksellistä ja oikeasuhteista. Siinä olisi myös esitettävä olennaisia tietoja siitä, miten tietty toimitus- ja alihankintaketjuun kuuluvat yritykset hallitsevat ja lieventävät merkittävimpiä riskejään.

Jos yrityksen merkittävimmissä riskeissä tai niiden hallintatavassa on tapahtunut olennaisia muutoksia raportointivuoden aikana, ne on tuotava esiin ja selitettävä.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi julkistaa seuraavia yksittäisiä seikkoja koskevia tietoja:

- vialliset tuotteet, jotka ovat saattaneet vaikuttaa kuluttajien turvallisuuteen
- asian ratkaisemiseksi käyttöön otetut toimintaperiaatteet
- korjaavat toimenpiteet, joilla on vastattu kyseisille tuotteille altistuneiden kuluttajien tarpeisiin.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi harkita olennaisten tietojen antamista ilmastonmuutoksen vaikutuksesta toimintoihinsa ja strategiaansa, kun otetaan huomioon sen erityisolosuhteet. Se voi esittää asianmukaisia todennäköisyysarviota ja käyttää skenaarioanalyyssejä. ⁽¹⁾

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi antaa olennaisia tietoja vahinkoriskeistä, jotka liittyvät ihmisoikeuksien, työntekijöiden ja ympäristön suojelemaan sen toimitus- ja alihankintaketjussa, sekä siitä, miten se hallitsee ja lieventää mahdollisia haittavaikutuksia.

4.5 Tulosindikaattorit

Direktiivin 1 artiklan mukaan muita kuin taloudellisia tietoja koskeva selvitys sisältää muun muassa seuraavat tiedot:

- e) ”*tärkeimmät muut kuin taloudelliset tulosindikaattorit, jotka ovat merkityksellisiä kyseessä olevalle liiketoiminnalle – –.*”

Muita kuin taloudellisia tietoja koskevan selvityksen olisi sisällettävä selostusmuotoisia ja indikaattoriperusteisia olennaisia tietoja. Jälkimmäisiä kutsutaan yleensä tulosindikaattoreiksi.

Yritysten edellytetään raportoivan tulosindikaattoreista, jotka ovat hyödyllisiä niiden erityisolosuhteisiin nähden. Tulosindikaattorien on vastattava mittareita, joita yritys todellisuudessa käyttää sisäisissä hallinto- ja riskinarviointiprosesseissaan. Tämän ansiosta tiedot ovat merkityksellisempiä ja hyödyllisempiä ja lisäävät avoimuutta. Käyttämällä laadukkaita, laajasti tunnustettuja tulosindikaattoreita (esimerkiksi tietyissä temaattisissa kysymyksissä kyseisellä alalla yleisesti käytössä olevia mittareita) voidaan myös parantaa vertailtavuutta erityisesti samalla alalla toimivien tai samaan arvoketjuun kuuluvien yritysten kesken.

Yrityksen olisi annettava tietoja tulosindikaattoreista, jotka ovat tarpeen sen kehityksen, tuloksen, aseman ja sen toiminnan aiheuttamien vaikutusten ymmärtämiseksi. Jotkin tulosindikaattorit voivat olla käyttökelpoisia hyvin monenlaisissa yrityksissä ja liiketoimintaolosuhteissa. Jotkin tulosindikaattorit puolestaan liittyvät pikemminkin jonkin tietyn alan kysymyksiin ja olosuhteisiin. Yrityksiä kehoitetaan antamaan tietoja sekä yleisistä että alakohtaisista olennaisista tulosindikaattoreista. Niiden edellytetään antavan oikea ja tasapuolinen kuva käyttämällä yleisiä, alakohtaisia ja yrityskeitaisia tulosindikaattoreita erityisolosuhteidensa sekä sijoittajien ja muiden sidosryhmien tietotarpeiden mukaan.

Tietojen käyttäjät arvostavat yleensä erityisesti määrällisiä tietoja, koska niiden avulla voidaan mitata edistystä, tarkistaa pidemmän aikavälin johdonmukaisuus ja tehdä vertailuja. Tulosindikaattoreihin liitetyt selittävät tekstit lisäävät muita kuin taloudellisia tietoja koskevan selvityksen ymmärrettävyyttä.

⁽¹⁾ Lisätietoja on saatavana FSB:n perustaman, ilmastoon liittyviä rahoitusriskejä koskevien tietojen julkistamista käsittelevän ja finanssi- ja energia-alojen johtaman työryhmän päätelmistä.

Tulosindikaattoreita pidetään myös tehokkaana tapana yhdistää laadulliset ja määrälliset tiedot ja ilmaista asioiden välisiä yhteyksiä. Niiden avulla yritykset voivat antaa tasapuolisen ja kattavan kuvan tiivistetysti ja tehokkaasti.

Tulosindikaattoreita pitäisi käyttää johdonmukaisesti raportointikaudesta toiseen, jotta niiden avulla saadaan luotettavaa tietoa edistyksestä ja kehityssuuntauksista. Ne saattavat tietenkin kehittyä ajan mittaan liiketoimintaan liittyvistä tai teknisistä syistä. Tällaisessa tapauksessa yrityksen olisi selitettävä, miksi tulosindikaattoreita on muutettu. Ne voivat tarvittaessa esittää uudestaan aiempia tietoja ja selittää selvästi ja tehokkaasti kyseisten muutosten vaikutukset.

Ne voivat kertoa tietojen keräämisestä sekä käyttämistään menetelmistä ja toimintakehyksistä. Lisäksi ne voivat analysoida raportoituja tulosindikaattoreita ja kertoa esimerkiksi siitä, miksi tulosindikaattorit nousivat tai laskivat raportointivuoden aikana ja miten ne saattavat tulevaisuudessa kehittyä.

Tulosindikaattoreita voi tarpeen mukaan esittää tavoitteiden tai aiempien tulosten yhteydessä tai tehtäessä vertailuja muihin yrityksiin.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi harkita asianmukaisten tietojen antamista mittareista ja tavoitteista, joiden avulla arvioidaan ja hallitaan ympäristöön ja ilmastoon liittyviä seikkoja. ⁽¹⁾

4.6 Temaattiset näkökohdat

Direktiivin 1 artiklan mukaan kyseisten yritysten on ”sisällytettävä toimintakertomukseen muita kuin taloudellisia tietoja koskeva selvitys, joka sisältää yrityksen kehityksen, tuloksen, aseman ja sen toiminnan aiheuttamien vaikutusten ymmärtämisen edellyttämässä laajuudessa tietoja vähintään ympäristöasioista, sosiaalisista ja työntekijöihin liittyvistä seikoista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyvistä seikoista –”.

Olenneiden tietojen olisi annettava tasapuolinen ja kattava kuva yrityksen kehityksestä, tuloksesta, asemasta ja sen toiminnan aiheuttamista vaikutuksista.

Tietyissä tilanteissa yritykset voivat katsoa, että yksityiskohtaisten tietojen antaminen käynnissä olevasta kehityksestä tai neuvoteltavina olevista asioista voisi aiheuttaa vakavaa haittaa. Yleisen avoimuustavoitteen saavuttamista voidaan kuitenkin huomattavasti edistää antamalla yhteenvetotietoja, jotka eivät aiheuta vakavaa haittaa.

Direktiivin 1 artiklassa säädetään seuraavaa: ”Jäsenvaltiot voivat sallia, että käynnissä olevaa kehitystä tai neuvoteltavana olevia asioita koskevia tietoja jätetään pois poikkeustapauksissa, jos hallinto-, johto- ja valvontaelinten jäsenet – – ovat – – sitä mieltä, että tällaisten tietojen julkistaminen aiheuttaisi vakavaa haittaa yrityksen kaupalliselle asemalle – –”.

Temaattiset näkökohdat ovat usein yhteydessä toisiinsa. Esimerkiksi jokin yrityksen toimintoihin, tuotteisiin tai toimitusketjuun liittyvä ympäristöseikka saattaa vaikuttaa myös kuluttajien turvallisuuteen ja/tai terveyteen, työntekijöihin, toimitusketjuun tai brändin maineeseen. Yritysten edellytetään antavan selkeä, oikea ja kattava kuva kaikista tiettyyn seikkaan liittyvistä tärkeistä näkökohdista.

Seuraavassa luetellaan joitakin temaattisia näkökohtia, jotka yritysten olisi otettava huomioon julkistaessaan muita kuin taloudellisia tietoja. Luettelo ei ole tyhjentävä.

a) Ympäristöasiat

Yrityksen olisi annettava asianmukaisia tietoja toimintojensa todellisista ja mahdollisista vaikutuksista ympäristöön sekä siitä, miten nykyiset ja ennakoitavissa olevat ympäristöseikat voivat vaikuttaa yrityksen kehitykseen, tulokseen tai asemaan.

Näitä tietoja voivat olla

— olennaiset tiedot pilaantumisen ehkäisemisestä ja vähentämisestä

— energiankäytön ympäristövaikutukset

⁽¹⁾ Lisätietoja on saatavana FSB:n perustaman, ilmastoon liittyviä rahoitusriskejä koskevien tietojen julkistamista käsittelevän ja finanssi- ja energia-alojen johtaman työryhmän päätelmistä.

- suorat ja epäsuorat päästöt ilmakehään ⁽¹⁾
- luonnonvarojen (esimerkiksi veden tai maan) käyttö ja suojele sekä niihin liittyvä luonnon monimuotoisuuden suojele
- jätehuolto
- kuljetuksesta tai tuotteiden ja palvelujen käytöstä ja hävittämisestä aiheutuvat ympäristövaikutukset ja
- ympäristöystävällisten tuotteiden ja palvelujen kehittäminen.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi antaa olennaisia tietoja, jotka perustuvat lainsäädännössä vahvistettuihin menetelmiin. Esimerkiksi komission suosituksen 2013/179/EU liitteissä esitellään tuotteen ja organisaation ympäristöjalanjälkeä koskevat menetelmät. Ne ovat elinkaariarviointimenetelmiä, joiden avulla yritykset voivat määrittää jokaisen tuotteen tai koko organisaation osalta i) merkittävimmät vaikutukset sekä ii) niihin vaikuttavat prosessit ja päästöt tuotantoketjun eri vaiheissa. Ympäristövaikutukset voidaan ilmoittaa erikseen tai yhtenä kokonaispistemääränä.

Yritykset voivat soveltuvin osin viitata olennaisiin tietoihin, jotka ne ovat antaneet täyttäessään yksittäisiä ympäristöasioita koskevia raportointivelvoitteita ⁽²⁾.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi käyttää esimerkiksi seuraavia tulosindikaattoreita:

- energiatehokkuus ja sen paraneminen
- uusiutumattomista lähteistä peräisin olevan energian kulutus ja energiantensiteetti
- kasviuonekaasupäästöt hiilidioksidiekvivalenttitonneina sekä kasviuonekaasuintensiteetti
- muiden pilaavien aineiden päästöt (absoluuttisena arvona ja intensiteettinä)
- luonnonvarojen hyödyntäminen
- vaikutukset luonnonpääomaan ja luonnon monimuotoisuuteen sekä riippuvuudet niistä
- jätehuolto (esimerkiksi kierrätysmäärät).

b) Sosiaaliset ja työntekijöihin liittyvät seikat

Yritysten edellytetään antavan olennaisia tietoja sosiaalisista ja työntekijöihin liittyvistä seikoista. ⁽³⁾ Näitä ovat

- Kansainvälisen työjärjestön tärkeimpien yleissopimusten täytäntöönpano
- monimuotoisuutta koskevat tiedot esimerkiksi sukupuolijakauman tasapainosta ja yhdenvertaisesta kohtelusta työssä ja ammatissa (ottaen huomioon ikä, sukupuoli, sukupuolinen suuntautuminen, uskonto, etninen alkuperä, vammaisuus ja muut vastaavat seikat)

⁽¹⁾ Esimerkiksi kasviuonekaasujen, myrkyllisten aineiden tai rehevöittävien ja happamoittavien aineiden päästöt.

⁽²⁾ Tällaisia ovat velvoitteet, jotka johtuvat EU:n direktiiveistä (teollisuuden päästöjä, päästökauppajärjestelmää, vesipolitiikan puitteita, REACH-järjestelmää, kaatopaikkoja, romuajoneuvoja, sähkö- ja elektroniikkalaiteromua sekä vaarallisia aineita koskevat direktiivit) ja epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevasta eurooppalaisesta rekisteristä.

⁽³⁾ Asetuksen (EU) 2016/679 9 artiklan mukaisesti tietojen, joista ilmenee henkilön rotu tai etninen alkuperä, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus, ammattiliiton jäsenyys tai sukupuolinen suuntautuminen, katsotaan kuuluvan henkilötietojen erityisryhmään, eikä niitä saa käsitellä, ellei jokin kyseisessä artiklassa säädetyistä ehdoista täyty. Tästä syystä yritykset saavat julkistaa näitä tietoja vain anonymoineina tai yhdistelmä tietoina (jolloin yksittäisten henkilöiden tunnistaminen on mahdotonta).

- työntekijöihin liittyvät seikat, esimerkiksi työntekijöiden kuuleminen ja/tai heidän osallistumisensa sekä työehdot ja työolot
- suhteet ammattijärjestöihin, mukaan lukien ammattiyhdistysoikeudet
- henkilöpääoman hoito, mukaan lukien rakennemuutoksen hallinta, urakehityksen hallinta ja työllistyvyys, palkkausjärjestelmä ja koulutus
- työsuojelu
- kuluttajasuhteet, mukaan lukien kuluttajien tyytyväisyys, saavutettavuus sekä tuotteet, jotka saattavat vaikuttaa kuluttajien terveyteen ja turvallisuuteen
- vaikutukset heikommassa asemassa oleviin kuluttajiin
- vastuullinen markkinointi ja tutkimus sekä
- yhteissuhteet, mukaan lukien paikallisyhteisöjen sosiaalinen ja taloudellinen kehitys.

Yrityksille voi olla hyötyä laajasti tunnustettujen, laadukkaiden toimintakehysten noudattamisesta. Tällaisia ovat esimerkiksi OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille, Kansainvälisen työjärjestön kolmikantainen periaatejulistus monikansallisista yrityksistä ja sosiaalipolitiikasta sekä ISO 26000 -standardi.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi raportoida tulosindikaattoreista, jotka koskevat esimerkiksi seuraavia:

- sukupuolijakauman tasapaino ja muu moninaisuus
- vanhempainvapaaseen oikeutetut työntekijät sukupuolittain jaoteltuina
- sellaisia tehtäviä suorittavat työntekijät, joissa tiettyjen tapaturmien tai sairauksien riski on suuri
- työtapaturmien määrä, tapaturmien tai ammattitautien tyyppi
- työntekijöiden vaihtuvuus
- määräaikaisella työsopimuksella työskentelevien työntekijöiden osuus sukupuolittain jaoteltuna
- keskimääräinen vuosittainen koulutustuntimäärä työntekijää kohden sukupuolittain jaoteltuna
- työntekijöiden kuulemismenettelyt
- vammaisten työntekijöiden määrä.

c) Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Yritysten edellytetään antavan olennaisia tietoja toimintojensa todellisista ja mahdollisista vaikutuksista oikeudenhaltijoihin.

Parhaana käytäntönä pidetään sitä, että yritys ilmaisee sitoutumisensa ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Tässä sitoumuksessa voidaan määrittää, mitä yritys odottaa johdoltaan, työntekijöiltään ja liikekumppaneiltaan suhteessa ihmisoikeuksiin, työelämän perusnormit mukaan luettuina. Tiedoissa voidaan selostaa, keiden oikeuksia sitoumuksella tarkoitetaan. Näitä voivat olla esimerkiksi lasten, naisten, alkuperäiskansojen ⁽¹⁾, vammaisten ⁽²⁾, paikallisyhteisöjen, pienviljelijöiden ja ihmiskaupan uhrien oikeudet sekä työntekijöiden oikeudet, mukaan lukien määräaikaisella työsopimuksella sekä toimitus- tai alihankintaketjussa työskentelevät työntekijät, siirtotyöläiset ja näiden perheet.

Yritysten olisi harkittava olennaisten tietojen antamista ihmisoikeuksia koskevista due diligence -prosesseista sekä ihmisoikeusloukkausten estämiseksi käytössä olevista menettelyistä ja järjestelyistä. Tietoja voidaan antaa esimerkiksi siitä, miten toimitusketjuun kuuluvien yritysten kanssa tehdyissä sopimuksissa käsitellään ihmisoikeusasioita, ihmisoikeuksiin mahdollisesti kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia lievennetään ja mahdolliset ihmisoikeusloukkaukset oikaistaan asianmukaisesti.

⁽¹⁾ Näistä määrätään esimerkiksi Kansainvälisen työjärjestön (ILO) alkuperäiskansasopimuksessa, 1989 (nro 169).

⁽²⁾ Näistä määrätään esimerkiksi vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevassa YK:n yleissopimuksessa.

Olennaiset tiedot voivat koskea sitä, miten yritys suhtautuu esimerkiksi julkaisuun ”Yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet: Yhdistyneiden kansakuntien ’suojele – kunnioita – korjaa’ -kehyksen täytäntöönpano”, monikansallisille yrityksille tarkoitettuihin OECD:n toimintaohjeisiin sekä monikansallisista yrityksistä ja sosiaalipolitiikasta annettuun ILO:n kolmikantaiseen periaatejulistukseen.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi julkistaa olennaisia tietoja ja tulosindikaattoreita seuraavista:

- yrityksen toimintaan tai päätöksiin liittyvät vakavat ihmisoikeusvaikutustapaukset
- valitusten vastaanotto- ja käsittelymenettelyt sekä ihmisoikeusloukkausten lieventämis- ja oikaisumenettelyt
- toiminnot ja tavarantoimittajat, joihin kohdistuu huomattava ihmisoikeusloukkauriski
- menettelyt ja toimenpiteet, joilla ehkäistään mitä tahansa hyväksikäyttöä varten tapahtuvaa ihmiskauppaa, pakko-työtä, lapsityötä, epävarmoja työsuhteita ja turvattomia työoloja etenkin sellaisilla maantieteellisillä alueilla, joilla hyväksikäytön riski on suuri
- kuinka helppo etenkin vammaisten on käyttää yrityksen tiloja, asiakirjoja ja verkkosivustoja
- yhdistymisvapauden kunnioittaminen
- merkityksellisten sidosryhmien osallistaminen.

d) Korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyvät seikat

Yritysten edellytetään antavan olennaisia tietoa siitä, miten ne käsittelevät korruption ja lahjonnan torjunta-asioita sekä korruptio- ja lahjontatapauksia.

Yritykset voivat antaa tietoja organisaatiosta, päätöksistä ja johtamiskeinoista sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan kohdennetuista resursseista.

Ne voivat myös selostaa, miten yrityksessä arvioidaan korruption ja lahjonnan torjuntaa, ehkäistään tai lievennetään haittavaikutuksia, seurataan tehokkuutta ja viestitään asiasta sisäisesti ja ulkoisesti.

Yrityksille voi olla hyötyä laajasti tunnustettujen, laadukkaiden toimintakehysten noudattamisesta. Tällaisia ovat esimerkiksi OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille ja ISO 26000 -standardi.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi julkistaa olennaisia tietoja ja tulosindikaattoreita seuraavista:

- korruption torjuntaa koskevat toimintaperiaatteet, menettelyt ja vaatimukset
- korruption liittyvissä riskinarvioinneissa käytetyt kriteerit
- sisäiset valvontamenettelyt sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan kohdennetut resurssit
- asiassa koulutusta saaneiden työntekijöiden määrä
- väärinkäytösten paljastamismekanismit
- kilpailun vastaista toimintaa koskevien vireillä olevien tai päätökseen saatujen oikeusriitojen määrä.

e) Muut

Toimitusketjut

Kun se on merkityksellistä ja oikeasuhteista, yritysten edellytetään antavan olennaisia tietoja sellaisista toimitusketjuun liittyvistä asioista, joilla on huomattavia vaikutuksia yrityksen kehitykseen, tulokseen, asemaan tai sen toiminnasta aiheutuviin vaikutuksiin. Tällaisia ovat tiedot, joita tarvitaan yleiskäsityksen saamiseksi yrityksen toimitusketjusta ja siitä, miten muut kuin taloudelliset seikat otetaan huomioon toimitusketjun hallinnassa.

Jos yritys katsoo, että yksityiskohtaisten tietojen antaminen käynnissä olevasta kehityksestä tai neuvoteltavina olevista asioista voisi aiheuttaa vakavaa haittaa, se voi täyttää yleisen avoimuusvaatimuksen antamalla yhteenvetotietoja, jotka eivät aiheuta vakavaa haittaa.

Olennaiset tiedot voivat koskea sitä, miten yritys suhtautuu esimerkiksi monikansallisille yrityksille tarkoitettuihin OECD:n toimintaohjeisiin, YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskeviin ohjaaviin periaatteisiin tai alakohtaisiin toimintakehyksiin, kuten maatalouden vastuullisista toimitusketjuista annettuihin FAO:n ja OECD:n suuntaviivoihin.

Esimerkki ja tulosindikaattorit

Yritys voi julkistaa olennaisia tietoja ja tulosindikaattoreita esimerkiksi tavarantoimittajien toiminnan seurannasta seuraavien seikkojen osalta:

- työvoimakäytännöt, esimerkiksi lapsityö, pakkotyö, epävarmat työsuhteet, palkat ja turvattomat työolot (mukaan lukien rakentamisen turvallisuus, turvalaitteet ja työntekijöiden terveys) ⁽¹⁾
- ihmiskauppa ja muut ihmisoikeusasiat
- kasvihuonekaasupäästöt ja muu veden ja ympäristön pilaantuminen
- metsäkato ja muut luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvat riskit.

Tietoja voidaan antaa myös siitä, miten yritys vaikuttaa tavarantoimittajiin, esimerkiksi sen maksuehdoista ja keskimääräisistä maksuajoista.

Konfliktimineraalit

Kun se on merkityksellistä ja oikeasuhteista, yritysten edellytetään antavan asianmukaisia tietoja due diligence -prosesseista, joita sovelletaan sen varmistamiseksi, että konflikti- ja riskialueilta peräisin olevien tinan, tantaalin, volframin ja kullan toimitusketjut ovat vastuullisia.

Tietojen olisi oltava konflikti- ja riskialueilta peräisin olevien mineraalien toimitusketjun vastuullisuutta koskevan OECD:n due diligence -oppaan ja sen täydennysosien mukaiset. Tässä yhteydessä yritysten edellytetään antavan olennaisia tietoja konfliktimineraaleja koskevan due diligence -prosessin toimintaperiaatteista, käytännöistä ja tuloksista. Niiden olisi myös annettava tietoja toimista, joita on toteutettu OECD:n due diligence -oppaassa esitetyn toimitusketjun riskiin perustuvan viiden vaiheen due diligence -kehiksen ⁽²⁾ täytäntöön panemiseksi, kun otetaan huomioon yrityksen asema toimitusketjussa.

Yritysten edellytetään tässä yhteydessä antavan tietoja tulosindikaattoreista, jotka koskevat tunnistettujen riskien luonnetta ja määrää, näiden riskien ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi toteutettuja toimenpiteitä sekä sitä, miten yritys on ajan mittaan tehostanut due diligence -toimiaan.

Asiaa koskevat tulosindikaattorit

Asiaa koskevia tulosindikaattoreita ovat seuraavat: niiden mineraaleja suoraan toimittavien yritysten osuus, jotka ovat hyväksyneet ja panneet täytäntöön OECD:n due diligence -oppaan mukaiset konfliktimineraaleja koskevat due diligence -toimintaperiaatteet; konflikti- ja riskialueilta vastuullisesti hankitun tinan, tantaalin, volframin tai kullan osuus; niiden asiakkaiden osuus, jotka vaativat sopimuksen nojalla OECD:n due diligence -oppaan mukaisesti konfliktimineraaleja koskevia due diligence -tietoja.

⁽¹⁾ Esimerkiksi 105. kansainvälisessä työkonferenssissa hyväksytyn, ihmisarvoista työtä maailmanlaajuisissa toimitusketjuissa koskevan päätöslauselman mukaisesti, ILO 2016) http://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/105/texts-adopted/WCMS_497555/lang--en/index.htm

⁽²⁾ OECD (2016) OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Areas, kolmas painos, OECD Publishing, Paris, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264252479-en>

5. RAPORTOINTIKEHYKSET

Yritykset voivat laatia muita kuin taloudellisia tietoja koskevan selvityksen laadukkaiden, laajasti tunnustettujen kansallisten, unionin tai kansainvälisten toimintakehysten mukaisesti. Jotkin toimintakehykset kattavat monia eri aloja ja teemoja (horisontaaliset toimintakehykset), toiset ovat ala- tai teemakohtaisia. Osa toimintakehyksistä liittyy vain muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamiseen, osa taas laajempaan avoimuuteen.

Laajasti tunnustettu toimintakehys, joka on laadittu asianmukaisessa menettelyssä, sisältää yleensä jäsennellyn raportointimallin yleisesti kiinnostavien keskeisten seikkojen raportointia varten. Se vähentää yrityksen hallinnollista rasitetta ja helpottaa tietojen vertailua.

Direktiivin 1 artiklassa säädetään, että kyseinen yritys voi ”noudattaa kansallisia, unionin tai kansainvälisiä toimintakehyksiä ja että sen on näin tehdessään ilmoitettava, mitä toimintakehyksiä se on noudattanut”.

Jos yritys on noudattanut yhtä tai useampaa toimintakehystä, sen olisi ilmoitettava, mitä toimintakehystä tai toimintakehyksiä se on eri tietojen osalta noudattanut. Tämä lisää selkeyttä ja vertailtavuutta.

Direktiivin johdanto-osan 9 kappaleessa esitetään esimerkkejä olemassa olevista raportointikehyksistä. Luetteloa ei kuitenkaan pidä pitää tyhjentävänä.

Direktiivin johdanto-osan 9 kappaleessa todetaan seuraavaa:

”Antaessaan näitä tietoja tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat yritykset voivat noudattaa kansallisia toimintakehyksiä, unionin toimintakehyksiä, kuten ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmä (EMAS), ja kansainvälisiä toimintakehyksiä, kuten Yhdistyneiden kansakuntien (YK) Global Compact -aloite, YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet, joilla pannaan täytäntöön suojeluun, kunnioitukseen ja korjaamiseen perustuva YK:n viitekehys, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) monikansallisia yrityksiä koskevat toimintaohjeet, Kansainvälisen standardisointijärjestön ISO standardi 26000, Kansainvälisen työjärjestön kolmikantainen periaatejulistus monikansallisista yrityksistä ja sosiaalipolitiikasta sekä GRI-ohjeisto (Global Reporting Initiative), tai muita tunnustettuja kansainvälisiä toimintakehyksiä.”

Yritykset voivat myös noudattaa muita raportointikehyksiä, joista on mainittu esimerkkejä näiden suuntaviivojen johdannossa.

6. TIETOJEN JULKISTAMINEN HALLITUKSEN MONIMUOTOISUUDESTA

Tässä osassa annetaan ohjeistusta, joka on tarkoitettu erityisesti suurille pörssiyhtiöille⁽¹⁾. Se koskee hallituksen monimuotoisuutta koskevien toimintaperiaatteiden kuvausta, joka tällaisten yhtiöiden on liitettävä hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää koskevaan selvitykseensä.⁽²⁾ Hallituksen monimuotoisuutta koskevien toimintaperiaatteiden kuvaus ei ole osa muita kuin taloudellisia tietoja koskevaa selvitystä.⁽³⁾ Suuntaviivojen tämä osa ei näin ollen vaikuta siihen, että muita kuin taloudellisia tietoja koskevassa selvityksessä on annettava olennaisia tietoja monimuotoisuudesta.

Direktiivin 1 artiklan mukaan suurten pörssiyhtiöiden on julkistettava hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää koskevassa selvityksessään

”kuvaus yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimiin sovellettavista monimuotoisuutta koskevista toimintaperiaatteista esimerkiksi iän, sukupuolen tai koulutus- ja ammattitaidon osalta sekä näiden monimuotoisuutta koskevien toimintaperiaatteiden tavoitteista, toteuttamistavasta ja tuloksista raportointijaksolla. Jos tällaisia toimintaperiaatteita ei sovelleta, selvityksessä on oltava ilmoitus siitä, mistä tämä johtuu.”

Monimuotoisuutta koskevat seikat

Monimuotoisuutta koskevien toimintaperiaatteiden kuvauksessa olisi täsmennettävä, mitä monimuotoisuuskriteereitä yrityksessä sovelletaan ja esitettävä syyt niiden valinnalle. Kriteereitä valittaessa olisi otettava huomioon kaikki monimuotoisuuden asianmukaiset osa-alueet sen varmistamiseksi, että hallituksessa on edustettuna yrityksen liiketoiminnan nykytilan ja pidemmän aikavälin riskien ja mahdollisuuksien oikean ymmärtämisen edellyttämä riittävä määrä erilaisia näkemyksiä ja asiantuntemusta. Yrityksen liiketoiminnan luonne ja monimutkaisuus olisi otettava huomioon arvioitaessa, minkä tyyppisiä henkilöitä hallituksen optimaalinen monimuotoisuus edellyttää. Myös yrityksen toimintaympäristön sosiaaliset ja ympäristönäkökohdat olisi otettava huomioon.

⁽¹⁾ Muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevia vaatimuksia sovelletaan suuriin yleisen edun kannalta merkittäviin yhteisöihin, joilla on yli 500 työntekijää, mutta hallituksen monimuotoisuutta koskevia julkistamisvelvoitteita sovelletaan vain suuriin pörssiyhtiöihin.

⁽²⁾ Direktiivin 2013/34/EU 20 artiklan mukaisesti.

⁽³⁾ Direktiivin 2013/34/EU 19 a artiklan mukaisesti.

Huomioon olisi yleensä otettava ikä, sukupuoli tai koulutus- ja ammattitausta. Joissain tapauksissa on yrityksen maantieteellisen toiminta-alueen ja sen toimialan vuoksi aiheellista ottaa huomioon myös maantieteellinen jakautuminen, kokemus kansainvälisestä toiminnasta, kyseessä olevia kestävyysasioita koskeva asiantuntemus, työntekijöiden edustus sekä muut seikat, esimerkiksi sosioekonominen tausta.

Ehdokkaita määritettyjen monimuotoisuuskriteerien perusteella valittaessa on noudatettava syrjimättömyyssääntöjä ja yleisesti hyväksyttyjä syrjimättömyysperiaatteita. ⁽¹⁾

Tavoitteet

Yritysten olisi julkistettava yksittäisiä monimuotoisuuden osa-alueita koskevia, mitattavissa olevia tavoitteita. Määrällisten tavoitteiden ja määräaikojen asettaminen etenkin sukupuolten tasapuolisen edustuksen osalta on erityisen hyödyllistä.

Täytäntöönpano ja tulokset

Yritysten olisi ilmoitettava, miten niiden monimuotoisuutta koskevien toimintaperiaatteiden tavoitteet otetaan huomioon jatkuvuussuunnittelussa, ehdokkaiden valinnassa ja nimittämisessä sekä arvioinnissa. Niiden olisi myös ilmoitettava, mikä on hallituksen toimivaltaisten valiokuntien tehtävä näissä menettelyissä. Lisäksi olisi tarvittaessa kerrottava, onko hallituksen jäseniä valittaessa ja hallituksen jäsenyyttä uudistettaessa osakkeenomistajille annettu monimuotoisuuskriteerejä ja -tavoitteita koskevat tiedot.

Kaikista toimintaperiaatteiden monimuotoisuuden osa-alueista olisi ilmoitettava vähintään edellisen toimintakertomuksen jälkeen tapahtuneet täytäntöönpanotilanteen ja tulosten muutokset. Jos monimuotoisuustavoitteita ei ole saavutettu, yrityksen olisi kerrottava, miten se aikoo saavuttaa ne ja millä aikataululla.

⁽¹⁾ Esimerkiksi etniseen alkuperään, rotuun, vammaisuuteen tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä.